ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР! ● КУЛЬТИВАЦИЯНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК. ● ҒЎЗАЛАР ҚОНИБ СУВ ИЧСИН. ● ҲАШАРОТГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИНГ. ● ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ РЕМОНТИНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 141 (4600).

19 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

САВЗАВОТКОРЛАР ҲИММАТИ

Оржоникидзе районидаги Киров номли колхознинг Эътибор Ирисбекова бошлиқ бригада аъзолари экин парваришини кучайтириб, мўл ҳосил етиштирдилар.

Бригадада 52 гектар ер бўлиб, шундан 45 гектарида сабзавот экинлари парвариш қилинмоқда. Азаматлар эртаги 8,5 гектар картошканинг ҳар гектаридан 13,5 тоннадан ҳосил йиғиб олдилар. Ҳар гектар майдондан пландагидан 3,5 тонна кўп картошка олинди. Бригада аъзолари ҳар гектар майдондан 25 тоннадан помидор, 10 тоннадан бодринг олишга бел боғлашган. Ҳар куни 1—1,5, тоннага етказиб помидор, бодринг давлатга сотилмоқда.

— Йиллик планимизни бажариш учун, — дейди Э. Ирисбекова, — бригадамизнинг ҳамма аъзоси бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилмоқда. Ҳозир йиғим-теримни кучайтириш билан бирга, кечки экинлар ҳам тезкорлик билан экиб олинмоқда. 8.5 гектар майдон экишга тахт. Икки-уч кун ичида 4 гектар майдонга кечки сабзи, 4,5 гектарига карам экиб бўламиз.

Марҳамат Бойметова, Шаҳодат Абдураҳмонова, Имон Мирзабековлар юбилей вахтасида ишлаб кунлик топшириқларини ортиғи билан адо этяптилар.

И. РУСТАМОВ.

ЧОРВАЧИЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

Калинин районидаги «Москва» совхози чорвадорлари йилдан-йилга моллар зотини яхшилаб, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Улар ўтган йили кузда 100 бош зотли ғунажин сотиб олган эдилар. Молбоқарлар моллар парваришини яхшилаб улардан олинадиган маҳсулотни кўпайтиришга эришдилар. Ҳозиргача ҳар бир сигирдан 1800 килограммдан ошириб сут соғиб олинди.

Хўжаликда 200 бош сигирга мўлжалланган янги молхона қурилиши ҳам жадал суръат билан олиб борилялти.

А. ХУСАНОВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Энгельс номли колхоз аъзолари бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар шу кунларда дала ишларини бирбирига боғлаб олиб бориб, ҳар туп ғўзадан мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш тадбирларини кўраётирлар. Суратларда: 1. Илғор сувчилардан Э. Тошматов (чапда) ва О. Нурматов ўртоқлар. 2. Ғўзага ишлов бериш пайти. 3. Миришкор сувчи Қ. Жалолов.

Н. Тўраев фотолари.

ХАНДАМ КАНАЛИ ТЎЛҚИНЛАРИ

ИРРИГАТОРЛАРНИНГ АЖОЙИБ ҒАЛАБАСИ

Кеча Хандам каналининг Хўжабаланд канали билан қўшилишига бағишланиб, Хандам канали қурувчиларининг тантанали митинги бўлиб ўтди. Улкан Чирчиқ дарёси сувлари Оҳангарон ва Ўрта Чирчиқ районларидаги хўжаликларнинг далаларига оқиб кела бошлади.

Митингни Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари С. Аҳмедов очди. У ирригаторларни ажойиб ва катта ғалаба билан қизғин табриклади.

4-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари, «Ташмилиоводстрой» қурилиш бошқармаси қурувчилари бу канални бунёд этиш учун озмунча меҳнат сарф қилмадилар. 80 километрдан ортиқ трассани эгаллаган канал сувидан кўпроқ баҳорикор ерлар баҳра олади. Канал сувлари тоғларнинг айланма этакларидан, сойликларидан оқиб ўтади.

Ирригаторлар табиат қийинчиликларига қарши мардонаворлик билан курашдилар. Ҳар қандай шароитда ҳам графикни ошириб бажардилар. Трасса бўйлаб кечаси-ю кундузи қудратли бульдозерлар ва экскаваторлар, скреперлар ва бошқа техникалар икки сменада ишлади. Улар 13600 минг кубометр ҳажмдаги тупроқ ишларини белгиланган муддатдан анча илгари бажариб қўйдилар.

Канал бўйлаб 15 та йирик ирригация иншоотлари қурилди. Бош сув омборидан бошқа каналларга тақсимлаш учун кўплаб воситалар ўрнатилди.

Ҳозирнинг ўзидаёқ 3691 гектар ер ирригация жиҳатдан тайёрланиб, деҳқонларга берилди. Ана шу майдонларда, дала меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларини ўстирадилар. Бу қудратли канал ҳаммаси бўлиб, 14958 гектар янги ерни суғориш имкониятини беради. Бундан ташқари Хўжабаланд канали бўйидаги ерларни сув билан таъминлаш ҳам анча яхшиланади.

ПАХТАЗОР БАҲОДИРЛАРИ

Эрта тонгда дала айланиб юрган колхоз раиси Аҳмаджон Иномов Икром Эшонқулов бошлиқ бригада дала шийпонига кун чошгоҳдан ошганда етиб келди.

Атрофни тандирдек қиздираётган қуёш нуридан баҳра олиб, кўкка бўй чўзаётган ғўзалар яшнаб турипти. Эгатлардан жилдираб оқаётган шарбат тупроқ бағрига сингиб боради. У бир текис кўсаклай бошлаган ғўзаларнинг серҳосил шохларини бир-бир кўздан ўтказади. Яшил пахтазорнинг ҳусни, тароватн кўнглига хуш ёқади.

«Ўтган йили шу ерлар тошлоқ, ташландиқ жойлар эди, деган гапга ким ишонади; — Кўнглидан ўтказади раис. Инсон қўли гул, деб бежиз айтишмаган. Унинг шижоатига, қудратига ҳар қанча таҳсин ўқиса арзийди».

...Кеч куз. Ҳосилдан бўшаган далаларни шудгорлаш ҳам поёнига етай деб қолганди. Шу кунларнинг бирида бригада бошлиғи Икромжон ака унинг ҳузурига келди.

— Бир маслаҳат билан келгандим, — деди у жиддий.

— Қани, эшитайликчи, табассум билан унга юзланди раис.

— Ўзингиз яхши биласиз, бизда ўзлаштириш лозим бўлган ерлар кўп. Далаларда иш ҳам тугади. Шундай пайтда бўш тракторлар билан бригадамиз юқорисидаги тошлоқни текислаб, шудгорласак, дегандим. Ер тошлоқ бўлгани билан тупроқ унумдор. Пахта экадиган жой.

— Мен ҳам шу ҳақда ўйлагандим, — деди раис стол устидаги бир варақ қоғозга нималарнидир ёзиб. — Правление йиғилишида маслаҳатлашиб олсак. Ишни қандай бошлаймиз, қанча куч керак, ҳаммасининг ҳисоб-китобини қилиб оламиз.

Шу суҳбатдан уч-тўрт кун ўтгач, қишлоқ яқинидаги бўз ерда тракторлар ҳайқириғи янгради. Колхоздаги бор техника шу ерда эди. Ишнинг боришига бош-қош бўлиб юрган бригадир елиб-югурар, тракторчиларга йўл-йўриқ кўрсатарди.

— Пахтанинг янги хазинасини очаяпмиз, бардам бўлинглар, — дерди у тракторчиларга. — Бу ерда пахта чунон бўлсинки, ҳамма ҳайрон қолсин...

Шу кузда олтмиш гектар ер ўзлаштирилди. Янги ариқ-зовурлар олинди. Кўкламда ўн гектарга чигит, қолган майдонларга лавлаги ва маккажўхори экилди. Мана энди, бригадир айтгандек, пайкалдаги ғўзалар ғуж-ғуж ҳосилдан шох кўтаролмайди. Камида ҳар гектар ердан ўттиз центнердан ҳосил олиниши турган гап.

Пайкалнинг нариги томонида сувчига нималарнидир уқтираётган киши пахтазор оралаб шийпон томон юрди. Қотмадан келган, кўринишдан серҳаракат бу одам бригада бошлиғи Икромжон ака эди. У ҳар бир саволга қисқа, лўнда жавоб қайтарарди.

— Ҳосил чакки эмас, парвариш сусайтирилмаса бўлгани, — деди раис у билан саломлашар экан. Эгатларда сув кўллаб қолмасин. Бегона ўтга ҳам эҳтиёт бўлиш керак. Шунда мўлжалдагини оласизлар.

Икромжон аканинг саратон қуёшида қорайган юзи қувончдан порлаб турарди. У майин шамол эпкинида денгиздек мавжланаётган пахтазорга сукланиб боқарди.

— Ҳа, буёғига маҳкам туришимиз, керак, — деди у оҳиста қадам ташлар экан. Ҳозир ғўзаларни чилла сувига қондиришимиз керак. Сувчиларимизнинг ҳаммаси тажрибали, ўз ишининг ҳавосини олган кишилар.

— Бу йилги мажбуриятимиз ҳар гектар майдон ҳосилдорлигини камида бешолти центнерга кўтариш, — деб сўзида давом этди бригадир. — Деҳқонларимиз шунга яраша меҳнат қилишяпти. Хирмон 400 тоннадан кам бўлмайди. Аҳдимиз қатъий.

Деҳқон ғўза тобора яшнаб, ҳосил олса, кўнгли тўлади. Ғайрати тошиб, пайкалдан чиқмайди. Ҳозир ҳар бир туп ғўзанинг ҳолидан хабар олиб туриладиган пайт. Шона гулга, гул эса кўсакка айланяпти.

* * *

Колхоз олдинги йилларда анча чўкиб қолган эди. Пахта ҳосилдорлиги камайиб кетди, колхозчилар даромади ҳам буромадга яраша бўлди. Хўжаликдаги чекиниш кўпчиликни ташвишга солди. Бунинг асосий сабаби, бир томондан, хўжаликда кадрлар яхши танланмаган бўлса, иккинчи томондан, колхозга қарашли уч юз гектардан ошиқ ердаги шўр ошиб кетган эди.

Бир минг тўққиз юз етмишинчи йилнинг якунида деҳқонлар колхознинг бош бухгалтери Аҳмаджон Иномовни раис қилиб сайлашди. Узоқ йиллар хўжаликнинг ҳисоб-китоби билан шуғулланган ғайратли, тадбирли йигит хўжалик жиловини маҳкам тутди. Аввал у ишни ер бетига тушган шўрни йўқотишдан бошлади. Бу майдонлар қиш бўйи яхшилаб ювилди, алмашлаб экиш жорий қилинди.

— Шўр босган майдонларга шоли экилса, қандай бўларкинг, — деди у колхоздаги тажрибали уста пахтакорларга маслаҳат солиб. — Икки йил давомида кетма-кет шоли экиб, учинчи йили чигит ташлаймиз. Шунингдек, зах ерларнинг сувини кетгазиш учун янги ариқ-зовурлар оламиз.

Бу таклиф ҳаммага маъқул тушди. Шоли экилган майдонларга келгуси йил шўр чиқмади. Пахта ҳосилдорлиги кескин ошди. Мана, энди бу тадбир кенг қўлланилаяпти. Икки-уч йил давомида колхоз юксалиш поғонасига кўтарилди. Қишлоқда янги турар-жой бинолари, мактаб, водопровод қурилишлари тугалланди. Колхозга икки қаватли идора ҳам қурилди. Асосий йўлларга асфальт ётқизилди.

— Бу йил ҳам улкан мажбурият олганмиз, — дейди раис. — Бир минг икки юз гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 21 центнер ўрнига 25 центнердан ҳосил кўтаришни мўлжаллаяпмиз. Давлатга уч минг тоннадан ортиқ юқори сифатли пахта топширамиз.

Хўжалигимиздаги кўпгина бригадалар зиммаларига оширилган мажбурият олишаяпти. Исмоил Маҳмудов, Ўринбой Турғунбоев, Қулмат Орзиқулов бошлиқ бригада деҳқонлари ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 35 центнердан оширишга ҳаракат қилишмоқда. Иван Мартинка, Тўлаган Азизберганов, Раҳмон Суяров, Рустам Маметов каби тадбирли механизаторлар ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бериб, ҳосилга-ҳосил қўшишаяпти.

Қайноқ меҳнат нафаси уфуриб турган шу далаларни бир бор айланган киши пахтакорларнинг яратувчилик меҳнати қудратидан кўнгли қувонади. Бугун улкан «оқ олтин» хирмони яратиш ишқи билан тер тўкаётган, ҳамма ёқни яшнатиб, яшартираётган ҳам шу саховатли кишилар.

Н. ТЎРАЕВ,
Бўка районидаги Мичурин номли колхоз.

КУРТ ВАЛЬДХАЙМ МОСКВАГА КЕЛДИ

Совет Ҳукуматининг таклифига биноан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Курт Вальдхайм 17 июлда Москвага келди.

Шереметьево аэродромида меҳмонни СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси К. В. Новиков, БМТнинг Москвадаги ахборот маркази директори Н. В. Чечеткин, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Австрия республикасининг Совет Иттифоқидаги мувақкат ишлар вакили Ф. Столберг ҳам бор эди.

(ТАСС).

ИШ МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

3-«Далварзин» совхозининг Шайм Қўзибоев бошлиқ звено заршунослари 56 гектар майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етказиб беришга қарор қилганлар. Барча майдонларга кенг қаторлаб чигит экилган.

Июль ғўза парваришида масъулиятли давр эканини яхши билган звено пахтакорлари ғўза парваришини ҳар қачонгидан ҳам авж олдириб юбордилар. Ҳамма майдонларда гуркираб ўсаётган ғўзалар уч марта комплекс ишловдан чиқарилди. Звено бошлиғининг ўзи моҳир механизаторлардан бўлгани учун культивацияни сифатли ўтказишга алоҳида аҳамият бермоқда. У шу соҳада йигирма йилдан буён самарали меҳнат қилиб келмоқда.

Звенонинг меҳнатсевар Х. Юнусова, Т. Эгамқулова, З. Ҳатамова, Х. Қўзибоева сингари аъзолари бегона ўтларнинг бўлмаслиги учун курашаётган бўлсалар, А. Раҳмонқулов, З. Юнусов каби миришкор сувчилар ғўзаларни қондириб суғормоқдалар. Звено заршуносларининг бу йилги аҳдлари қатъий. Улар ҳосилнинг 85 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб олишмоқчи.

Ваъдасига вафодор звено пахтакорлари совхознинг 5500 тонналик хирмонига муносиб улуш қўшиш учун астойдил курашмоқдалар.

А. ЭГАМҚУЛОВ.

ОҲАНГАРОН ДАЛАЛАРИДА

4-«Оҳангарон» совхозининг Йўлдош Аҳмедов бошлиқ бригада аъзолари ғалла ўрим-йиғимини қисқа муддатда тугаллаб, ҳар гектар ердан 9—10 центнердан дон йиғиштириб олдилар. Азамат деҳқонлар ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгордан чиқармоқдалар.

Районидаги «Ғалақудуқ» совхози ғаллакорлари давлатга 4,5 минг тоннадан ортиқ дон етказиб беришди. Хўжаликда С. Қаршибоев, М. Қурбонқулов, С. Кенжабоев каби ўз касбининг усталари бўлган комбайнчилар бор. Улар бу йилги мавсумда 400—450 гектар майдондаги ғаллани ўриб-йиғиб бердилар.

А. АБДУЛҲАҚОВ.

* * *

Меҳнаткашларга кўплаб сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш йўлида астойдил меҳнат қилаётган 2-«Оҳангарон» совхозининг Абдували Исақулов бошлиқ бригада аъзолари шу кунларда дала ишларини янада кучайтирмоқдалар. Улар эртаги карамнинг ҳар гектаридан 16 тоннадан ҳосил топширишди. Энди 66 тонна картошка, ҳар гектар ердан 26 тоннадан помидор олиш ниятидалар. Сабзавот экинларига ишлов бериш, суғоришда бригаданинг Я. Сувонов, М. Ғойназаров, Ю. Абдурасулов каби моҳир сабзавоткорлари пешқадамлик қиляптилар.

М. САРИМСОҚОВА.

* * *

Давлатга юқори сифатли жун етказиб беришда 1-«Оҳангарон» совхози чорвадорлари доим пешқадамлик қилиб келади. Улар ўтган йили давлатга 24 тонна жун топшириб, қўйчиликдан 100 минг сўмдан ортиқ соф фойда олдилар.

Совхоз бу йил ҳам жун топширишда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Ҳар бир қўйдан йил охиригача 3—3,5 килограммдан жун қирқиб олинмоқчи. Айниқса Э. Қурдашева, В. Рисқулов, Т. Қуролов каби донгдор чўпонлар жун топширишда юқори кўрсаткичларга эришяпти.

В. УРИЦКИЙ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА УРИШ ВА ДАВЛАТГА ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 18 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда топширилгани, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Оққўрғон	—	—
Ўрта Чирчиқ	11,2	222,8
Пискент	11,6	135,7
Калинин	—	133,3
Бўка	2,8	110,2
Оржоникидзе	—	—
Оҳангарон	8,3	97,6
Янгийўл	—	96,4
Юқори Чирчиқ	4,9	70,0
Бекобод	—	64,7
Бўстонлиқ	3,2	17,1
Область бўйича	5,0	70,9

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 18 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

Оққўрғон	92,9
Пискент	88,9
Калинин	78.5
Оҳангарон	73,5
Бўка	71,1
Бўстонлиқ	70,6
Юқори Чирчиқ	70,3
Ўрта Чирчиқ	65,0
Янгийўл	64,8
Оржоникидзе	58,0
Бекобод	52,5
Область бўйича	71,7

ОЛМАЛИҚ РУХ ЗАВОДИ ТАЙЁР

Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг рух заводида тўлиқ ишлаб чиқариш циклини яратиш ниҳоясига етказилди. Шу корхона лойиҳасида кўзда тутилган объектларнинг энг охиргиси бўлган вельц-цехни давлат комиссияси қабул қилиб олди.

Завод директори Александр Иванович Пем Ўзбекистон Информация Агентлигининг мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Вельц-цех ишга туширилиши натижасида ишлаб чиқаришнинг сон кўрсаткичлари ҳам, сифат кўрсаткичлари ҳам яхшиланади. Рух рудаларини қайта ишлаш чоғида металлнинг 10—12 проценти ўрталиқ маҳсулотларда қолиб кетади. Бунақа маҳсулотларнинг бир неча ўн минг тоннаси уюлиб ётибди... Вельц-цехда эса мана шу металл батамом ажратиб олинади.

Мамлакатдаги энг катта вельц-цех биринчи марта Олмалиқда қурилганлигидан хурсандмиз. Бу цехда ўрнатилган узунлиги 50 метр ва диаметри 3,6 метрли айланма печлар. Шу вақтгача қўлланиб келинган печлардан бир ярим баравар катта. Мана шу печларда 1100—1200 градусли температура шароитида рух, қадимий ва чала қўрғошин батамом ажратиб олинади. Булар электролиз ва бошқа жараёнлардан ўтиб соф металл ҳосил бўлади.

Қўшимча маҳсулот ҳосил қилишга сарфланган маблағ унчалик катта эмас, бинобарин вельц-цех ишга туширилганлиги натижасида бутун заводнинг иқтисодий кўрсаткичлари анча яхшиланади.

— Янги цех лойиҳада кўрсатилган қувватга қачон эришади?

— Заводнинг биринчи участкаларида бўлгани каби бунга ҳам тез эришамиз, деган умиддамиз, — деб жавоб берди А. И. Пем. — Заводнинг биринчи навбати лойиҳада кўрсатилган қувватга салкам бир йил ичида эришганлигини эслатиб ўтишим мумкин. Ҳозирги вақтда корхона мўлжаллангандан қараганда анча кўп металл бермоқда. Шунга яраша ишлаб чиқариш плани ҳам кўпайтирилди. Лекин оширилган янги марралардан ҳам ўзиб кетмоқдамиз. Виктор Катович ва Владимир Лежнев сменалари бу марраларни ҳозир орқада қолдириб кетдилар. Вельц-цех ишга туширилганлиги натижасида янги имкониятлар вужудга келди.

— Вельц— цехни ишга туширишга кимлар ёрдамлашди?

— Турдош заводларнинг ҳаммаси. Усть-Каменогорск, Ачисой, Челябинскдан мутахассислар Олмалиққа келиб бир ой ишлашди. Бутуниттифоқ рангли металлургия илмий-тадқиқот институти ҳам бизга ўз бригадасини юборди. Хуллас, биринчи сменалар дўстлик вахталарига айланди. Муваффақиятимизнинг гарови мана шунда!

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ВАРАҚА N 116

◆ НАЗОРАТЧИЛАР ҒАЛЛАЗОР КЕЗАДИЛАР ◆ ВАГОНЛАР МАХТАЛ БЎЛМАСИН ◆ РЕЗЕРВЛАР — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ҒАЛЛА ИСРОФ БЎЛМАСИН

Областимизнинг бепоён ғаллазорларида етилган олтин бошоқлар ёз қуёшида лов-лов товланиб турибди. Ғаллакорларимиз СССРнинг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ғалладан мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир бутун диққат ва эътибор мана шу ҳосилни нес-нобуд қилмай сўнгги мисқолигача тўла йиғиб-териб олишга қаратилган.

Ўрим-йиғим кампаниясини қисқа муддатларда сифатли ўтказишга назоратчилар ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Район халқ контроли комитетлари раислари раҳбарлигида жойларда махсус штаблар тузилди. Дала бошларида мавсумий халқ контроли постлари ташкил қилинди. Штаб ва пост аъзолари дон нобудгарчилигининг олдини олиш, механизаторларга намунали иш шароити яратиб бериш, янчилган ғаллани вақтида омборларга элтиш устидан пухта назорат ўрнатганлар.

Ғалла ўрими бошланган дастлабки кунларданоқ далаларда иш икки сменада ташкил этилди. Механизаторлар ўз комбайнларини кечаю-кундуз ҳаракатда бўлишини таъминладилар. Шу боисдан ҳам етиштирилган ғаллани йиғиш ва янчиш ишлари тез суръатлар билан давом этмоқда.

Областимиз ғаллазорларида ташкил этилган 150 та мавсумий постнинг ҳозир 800 га яқин аъзоси бор. Айниқса Оҳангарон райони хўжаликларида ташкил этилган мавсумий постлар намунали фаолият кўрсатмоқда. «Ғалақудуқ» совхозининг Игнат Петрович Пшеничников бошлиқ назоратчилари дастлабки кунлардаёқ ишчи кучларини тўғри тақсимлаб чиқдилар. Жумладан, ўртоқ Мумбетов бошлиқ мавсумий пост аъзолари комбайнлар ишини, ўртоқ Қаршибоев бошлиқ мавсумий пост аъзолари ўрим сифатини кузатиб борадиган бўлишди. Сомон йиғиш, ғаллани ёнғиндан сақлаш бўйича тузилган пост аъзолари ҳам ўз вазифаларини сидқидилдан адо этишга киришдилар.

Назоратчилар кўрган тадбирлар туфайли совхоз районда биринчилар қатори давлатга ғалла топшириш планини муваффақиятли бажариб, ҳозир мажбурият ҳисобидан ҳосил топширмоқда.

Халқ контроли группаларининг аъзолари назоратни пухта ташкил этиш билан бирга бевосита ғаллани йиғиб териб олишда ҳам жонбозлик кўрсатмоқдалар. Бу соҳада коммунист назоратчилар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. 1-«Оҳангарон» совхози халқ контроли группасининг аъзолари коммунист комбайнчилар Абдулла Холиқов, Мўмин Умаров ўртоқлар агрегатлар рулига ўтириб, кунига нормадаги 10 гектар ўрнига 15—18 гектар майдондаги ғаллани ўрмоқдалар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 350 гектар пайкалдаги ғаллани ўриб-йиғиб давлатга топшириш мажбуриятини олганлар. Илғор комбайнчилар бугун-эрта ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

Шу совхознинг шофёрларидан группа аъзолари Жамол Ўсаров, Файзи Арслонбеков ўртоқлар ҳам бошқаларга намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар кунига 30 тоннага етказиб ғалла ташимоқдалар.

Илғорлар ташаббусига 4-«Оҳангарон» совхози механизаторлари ҳам қўшилганлар. Комбайнчи коммунистлардан Сойип Асраев, Маматали Кучбоев ўртоқларнинг ҳар бири ҳар куни 15 гектардаги ғаллани ўриб, топшириқни ортиғи билан адо этмоқдалар. Группа аъзоси Йўлдош Аҳмедов раҳбарлик қилаётган бригада коллективи гектар бошига пландаги тўққиз центнер ўрнига 11 центнердан ғалла йиғиб олиб, давлат планини анча ортиғи билан бажарди.

Райондаги бошқа совхозларнинг назоратчилари ҳам алоҳида ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир асосий эътибор ўриб олинган ғаллани сифатли тозалаб, давлат хирмонларига топшириш ва зиммага олинган мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилган. Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Бўстонлиқ районларининг ғаллакор хўжаликлари назоратчилари бу вазифаларни муваффақиятли бажармоқдалар.

Ғалла йиғим-терими ниҳоясига етиб қолди. Дон бизнинг нонимиздир. Унинг бир мисқолини ҳам исроф қилмай, омборларга жамлаб олиш ҳаммамизнинг вазифамиздир.

Шундагина областимизнинг улкан ғалла хирмонига муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

А. ПУТТИЕВ,
область халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

СОДИҚ ЁРДАМЧИЛАР

Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати назоратчиларига комсомол прожектори аъзолари яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳозир корхона цехларида комсомол прожекторининг 16 та отряди ҳаракат қилаяпти. Бу отрядларда 120 йигит-қиз бирлашган. Прожекторчиларга серғайрат комсомол аъзоси электрчи Владимир Фукс раҳбарлик қилмоқда.

Прожекторчилар ўтган ойларда турли соҳалар бўйича бир қатор рейдлар ўтказишди. Улар таклиф қилган тадбирларни амалга ошириш туфайли корхона юз минг сўмликдан кўпроқ фойда кўрди.

Прожекторчилар айниқса маҳсулот сифатини яхшилаш устида алоҳида қайғурмоқдалар. Йил бошида вольфрам симлар тайёрлаш участкасида брак бироз кўпайиб қолгандан кейин штаб аъзолари шу цехга рейд қилишди.

Прожекторчилар штабининг аъзолари меҳнат интизомини мустаҳкамлаш йўлида ҳам жон куйдирмоқдалар. Ишга кечикиб келаётган прогулчилар «Молния», «Сатирик варақа»ларда танқид қилинмоқда. Яқинда улар саккизинчи цехнинг 1-участкасига рейд уюштиришди. Бу рейд давомида тунги сменада иш қандай ташкил қилинаётганлиги билан қизиқдилар.

Маълум бўлишича, баъзи бир ишчилар смена тугамай, ишдан жўнаб қолишаётган экан. Ишчиларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборганлиги учун участка бошлиғи жиддий жазоланди.

В. ТЮРГАШКИН.

Суратда: прожекторчилардан В. Фукс, А. Кункель, Р. Калюжная ва Ю. Гоглов ўртоқлар навбатдаги рейд якунларини анализ қилмоқдалар.

Автор фотоси.

„ПРОЖЕКТОР" НУР СОЧМОҚДА

Тажриба шуни кўрсатяптики, халқ контроли группалари аъзолари билан прожекторчилар ўзаро ҳамкорликда иш юритганларидагина назоратнинг изчиллиги ва оммавийлигини таъминлаш мумкин экан. Кейинги пайтда халқ контроли группалари билан бир қаторда «Комсомол прожектори» штаблари фаолияти ҳам анча жонланди. Ҳозир областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида «Комсомол прожектор»ининг 4786 та штаби ва пости ҳаракат қиляпти. Бу штаб ва постлар сафига 18544 йигит-қиз бирлашган.

Халқ назоратчилари ва прожекторчилар халқ хўжалигида иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтириш, материал ва хомашёлардан рационал фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан ўтказилаётган рейд ва текширувларда актив қатнашмоқдалар. Ўтган йилда халқ контроли органлари прожекторчилар билан ҳамкорликда 300 дан ортиқ текширув ва рейд ўтказдилар. Бу рейд ва текширувлар давомида тавсия қилинган таклифларни амалга ошириш туфайли область бўйича салкам 94 миллион киловатт-соат электр энергияси, 12000 тоннадан кўпроқ ёқилғи ва бошқа хил хом ашёлар тежаб қолинди.

Назоратчилар ва прожекторчилар техника тараққиёти учун курашда ҳам жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар ўтган йили 10 мингтадан ортиқ рационализаторлик таклифини амалга оширдилар. Бу таклифлар 12 миллион сўмлик самара берди.

Жамоатчилар областимизнинг 23 корхонаси ва қурилиш ташкилотларида бўлиб кўпгина материаллар ва ускуналар бекорга тахланиб ётганлигини аниқланганларидан кейин 11 миллион сўмлик қўшимча материал халқ хўжалиги оборотига киритилди. Пировардида қўшимча ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот тайёрланиб, кўпгина соҳаларда план топшириқлари ортиғи билан адо этилди. Назоратчилар ва прожекторчилардан иборат махсус бригадалар айни пайтда колхоз ва совхоз ерларидан қандай фойдаланилаётганлигини ҳам текширдилар. Бу текширув давомида оборотга кирмаган 2 минг гектар ер борлиги аниқланди.

Чирчиқ, Бекобод, Ангрен шаҳарлари, Бўстонлиқ, Оққўрғон, Бекобод районлари назоратчилари билан прожекторчилари ўртасидаги ҳамкорлик айниқса самарали натижалар бермоқда. Бўстонлиқ район халқ контроли комитети шу йилнинг ўзида комсомол прожектори штаблари билан ҳамкорликда беш марта оммавий рейд текшируви ва икки марта кўрик ўтказди. Кейинги текширувда райондаги барча хўжаликлар қамраб олинди. Назоратчилар ва прожекторчилар ғалла ўрим-йиғими кампаниясига техниканинг қандай тайёрланганлигини кузатдилар. Рейд давомида аниқланган камчиликлар тезда бартараф этилди ва районда ғалла йиғими кампанияси намунали бошланди.

Ангрен, Чирчиқ, Бекобод шаҳарлари назоратчилари маҳсулот сифати ва материал ҳамда хом ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланиш бўйича ўтказилаётган рейдларни прожекторчилар билан ҳамкорликда ташкил қилмоқдалар.

Ангрен шаҳар халқ контроли органларига тушган сигналларнинг бирида корхоналарда қора ва рангли металлар етишмаётганлиги маълум қилинган эди. Май ойида шаҳар халқ контроли комитети билан комсомол прожектори ўзаро ҳамкорликда 190 кишини ёнга олиб оммавий рейдга отландилар.

Маълум бўлишича омборхоналарда кўплаб металлар фойдаланилмаётган экан. Биргина юк ортиш-транспорт бошқармасининг ўзида 101 минг сўмликдан кўпроқ қора металл запаси борлиги аниқланди. Назоратчилар ва прожекторчилар талаби билан омборларда қалашиб ётган металларнинг ҳаммаси цехларга чиқарилди. Мавжуд хом ашё ва материаллар халқ хўжалиги оборотига киритилди.

Бекобод шаҳрида эса ёқилғи ҳамда ёғлаш ва мойлаш материаллари сарфиётининг аҳволи текширилди. Текширув давомида шу йилнинг дастлабки тўрт ойида металлургия заводида 15 минг кубометр газ, 16-автотранспорт конторасида эса 1800 килограмм бензин қўшимча исроф бўлганлиги аниқланди. Цемент комбинатида ҳам газдан хўжасизларча фойдаланилаётганлиги маълум бўлди.

Текширув якуни шаҳар халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, жавобгар шахсларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди. Ҳозир ҳамма назоратчилар ва прожекторчилар бир ёқадан бош чиқариб иш вақтидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар.

Иш вақтини иқтисод қилиш юзасидан ўтказилаётган рейдлар натижасида ўтган ойларда прогуллар туфайли йўқотилаётган вақтларни икки марта қисқартириш имкони туғилди. Ўз иш нормасини бажармовчилар эса 67 процентга камайди. Ҳеч шубҳа йўқки, назоратчилар билан прожекторчилар ҳамкорлиги бундан буён ҳам самарали натижалар бераверади.

Б. ЭРГАШЕВ,
область халқ контроли комитети инспектори.

АЖАБ ҲАНГОМАЛАР

КЎЗЛАРИ МОШДЕК ОЧИЛДИ

Ширинский билан Серпиков область халқ контроли комитети йиғилишидан сувга тушган нондек бўшашиб чиқишди. Касални яширсанг иситмаси ошкор қилади деганлари шу экан. Бошида ишни ўз қўлларига олиб, бажарилиши зарур бўлган юмушларни пайсалга солмай вақтида амалга оширишганида кўпчилик олдида бунчалик изза бўлишмасди.

Ўтган йили Оҳангарон цемент комбинатига турли хил юклар олиб келган вагонларнинг ҳар бири станцияларда 11,4 соатдан туриб қолди. Бунинг эвазига темирйўл ташкилотларига 75 минг сўмлик жарима тўланди.

— Буёғи нима бўлади энди, — деб ўшанда корхона раҳбарларидан сўрашганда, улар икки қўлларини кўксиларига қўйиб, шикаста овоз билан:

— Янги йилда, албатта, айбимизни ювамиз. Яна шундай кўнгилсизликлар содир бўлса ўшанда майли, гинамиз ўзимиздан, — дейишди.

Ўшандан бери орадан ярим йил вақт ўтди. Хўш, цемент комбинати раҳбарлари ўз сўзларининг устидан чиқишдими? Афсуски ваъда ваъдалигича қолиб кетди. Комбинат директорининг ўринбосари Ширинский яна беғамликка берилиб, юк ортиш ва тушириш аҳволи билан мутлақо қизиқмай қўйди. Юкчилар ишини механизациялаш, тунги сменалар ташкил этиш билан ҳеч ким шуғулланмади. Олис-олислардан комбинатга хом ашё олиб келган вагонлар ҳафталаб темир изларда сарғайиб тураверди. Жумладан, асбест юкланган 6367864-вагон 28 кун, 22527081вагон эса 19 кун станцияларда махтал бўлди. Бундай мисоллар оз эмас.

Вагонлар умрини беҳуда ўтказган корхона ўтган ойларда темир йўл ташкилотларига салкам 40 минг сўмлик жарима тўлашга мажбур бўлди. Мана, энди шу жариманинг 130 сўмини Ширинскийнинг шахсан ўзидан ундириб олишга қарор қилинди.

Энди гапнинг буёғини Тўйтепа металл конструкциялари заводидан эшитинг. Бу корхона раҳбарларининг нўноқлиги билан ўтган беш ой давомида ҳар бир вагон темир изларда 17,2 соат ипсиз боғланиб турди. Беғамлик корхонанинг ўзига анча қимматга тушди: салкам 17 минг сўм жарима солинди. Комитет қарори билан кўрилган бу зарарнинг 130 сўми завод директори Серпиковнинг маошидан ушлаб қолинади. Энди кўзингиз мошдек очилган бўлса керак-а?!

ОМБОРДА „ГАП КЎП"

Омбор мудири Бубновнинг бир дўсти рационализатор эди. Бир-иккита ихтиролар қилиб, катта-катта мукофотлар олгандан кейин Бубновнинг ҳам «ижодий» ғайрати қўзиб қолди.

— Мен ҳам ишга бирор янгилик киритмасам замондан орқада қолиб кетадиганга ўхшайман, — деди-да тунлари ухламай меҳнатни «илмий» ташкил этиш йўлларини ўйлай бошлади.

Охири қўлбола даромад ва мукофот олишнинг ўнгай йўлини топди. Хом ашё ва материалларни завод бухгалтерларини аралаштирмаган ҳолда ими-жимида цех мастерларига ўзи ўтказадиган бўлди. Шу тариқа чиқим накладнойлари ўзаро расмийлаштирила бошланди.

Орадан ойлар ўтди. Меҳнатни «илмий» ташкил этиш йўлини топгандан Бубнов ўзида йўқ хурсанд эди. Омборга келганида ҳам, кетганида ҳам ашуладан оғзи бўшамай қолди. Лекин бир нарсадан ҳаддан ташқари хурсанд бўлиб кетишнинг ҳам ҳосияти бўлмас экан. Назоратчилар текширувидан кейин буни ўзи ҳам тушунди.

Назоратчилар ҳамма ҳужжатларни бир ипга тартиб билан тизиб чиқишди. Бубнов чалкаштирган ишларнинг ғижимини дазмоллаб, қийиғини топишди. Мана шунда 14 тонна уннинг беиз ғойиб бўлганлиги равшан бўлди-қўйди. Бубновнинг оёғи куйган товуқдек питирлашини кўрсангиз эди ўшанда. Ўзини ҳар ёнга урди. Турли баҳоналарни рўкач қилди. Барибир жиноятини яшира олмади.

«Ихтирочи» омбор мудирининг ўрнига завод раҳбарлари Кривицкаяни тайинлашди. Янги мудир ишни бошқачароқ ташкил этди. У цехларга чиқарилаётган хом ашё ва материаллардан иложи борича чегириброқ қолиш пайига тушди. Мабодо, яна текширув ўтказиб қолишса Бубновга ўхшаб мендан ҳам камомат чиқмасин деб шундай қилган бўлса ажаб эмас.

Шу тариқа нонга солинадиган турли хил масаллиқлар ўз-ўзидан камайиб борди. Маҳсулот сифати биров билиб, биров билмай бузила борди. Кейин ҳисоблаб қарашса тўрт ой давомида 8,2 тонна нон бракка чиқиб кетипти.

Мана шундан кейин янги мудирнинг иши ҳам ғалвирдан ўтказилди. Шу текширувда омбордан ортиқча олти килограмм тухум порошоги, 11.5 килограмм лимон кислотаси ва яна кўплаб бошқа хил қимматли масаллиқлар топиб олинди. Тарозидан уриб қолинган бу масаллиғларнинг ҳаммаси қорилаётган хамирга тушганида тайёрланаётган маҳсулотлар ҳам ширали, ҳам мазали бўлмасмиди! Ўшанда шунча гап-сўзга ўрин ҳам қолмасди.

Қўли эгри омбор мудирлари касрига корхона раҳбарлари ҳам қолиб турибди ҳозир. Чирчиқ шаҳар нон заводи директори Гиренокка виговор берилиб, 80 сўм жарима ҳам солинди.

Ж. НОСИРОВ.

ТЕХНИКА ЖОНКУЯРЛАРИ

Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро йиғилишида пластмасса буюмлари фабрикаси, қоғоз комбинати ва шампан винолари заводида халқ контроли группаларига партия раҳбарлигининг аҳволи масаласи атрофлича муҳокама қилинди. Бу корхоналарнинг цехларида тузилган партия группалари ўз диққат ва эътиборларини техника тараққиётига, материал ва хом ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратмоқдалар.

Бюро йиғилишида илғор корхоналар халқ контроли группалари иш тажрибасини кенг ёйишга қарор қилинди. Дарҳақиқат улар тажрибасидан ўрганса арзийди.

Районимизда халқ контроли группалари фаолиятига моҳирлик билан раҳбарлик қилаётган партия ташкилотлари оз эмас. Чкалов номли самолётсозлик заводи, тепловоз депоси каби корхоналар халқ контроли группалари партия ташкилотлари раҳбарлигида назоратнинг оммавийлигини ва изчиллигини таъминламоқдалар. Айниқса самолётсозлик заводи назоратчилари олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир.

Корхона коллективи ҳозир ўз эътиборини мавжуд ускуналарни модернизация қилиш ва янгиларини ўрнатиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширишга қаратган. Сўнгги уч йил давомида корхона цехларида 500 дан ортиқ ишлаб чиқариш ускунаси, 300 дан ортиқ махсус ва ностандарт ускуна ва 116 тадан ортиқ программали бошқарув станоклари монтаж қилинди. Айни пайтда бошқарув ишларини механизациялаш тадбирлари ҳам кўрилмоқда. Шу боисдан ҳам цехларда ишлаб чиқариш топшириқлари ой сайин ортиғи билан адо этилмоқда. Самолётсозлар беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажариш юзасидан бошланган мусобақаларда иштирок этиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Ўтган йилда ва шу йилнинг биринчи квартали давомида корхонада 130 та йирик ташкилий-техникавий тадбир амалга оширилди. Бу тадбирлар миллион сўмликка яқин самара берди.

Қўлга киритилаётган муваффақиятларга назоратчилар айниқса кўп ҳисса қўшмоқдалар. Заводда 103 та группа ва 160 та пост тузилган. Пост ва группалар сафига 2326 киши бирлашган. Уларнинг аксарияти коммунист ва комсомоллардир. Айниқса 13-цех халқ контроли группаси аъзолари олиб бораётган ишлар ҳаммага маъқул тушмоқда. Группага мастер Элдор Миркомилов раҳбарлик қилмоқда. Группа аъзолари ўтган даврда бир неча бор планли рейдлар ўтказиб, кўплаб резервларни аниқладилар ва бу имкониятларни ишга солишда ўз ҳамкасбларига кўмаклашдилар.

Валентин Елешкин раҳбарлик қилаётган 5-цех халқ контроли группаси аъзолари металлни иқтисод қилишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар таклифи билан оқ тунукани бичиш картаси қайта кўриб чиқилди. Бу тадбир туфайли 3 тонна металл тежаб қолинди. Назоратчилар чиқиндиларни ҳисобга олишда ҳам тартиб ўрнатганлар. Илгари бекорга ташлаб юбориладиган металл қийқимларидан энди кенг истеъмол буюмлари тайёрланмоқда.

Назоратчилар олиб бораётган иш кўлами ниҳоятда кенг. 34-цех назоратчилари давлат мулкини тежаб-тергаб сарфлашда ва иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтиришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Улар амалга оширган ташкилий-техникавий тадбирлар туфайли ўтган йили 9 минг сўмликдан кўпроқ хомашё тежаб қолинди.

Завод назоратчилари шу йилнинг биринчи кварталида ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш ва тежамкорлик режимини янада кучайтириш мақсадида цехлараро анкеталар тарқатишди. Анкета саволларига ишчилар конкрет жавоблар қайтаришди. Шу жавоблар асосида меҳнатни ташкил этишни янада такомиллаштириш ва ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланишга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда бу тадбирларни амалга ошириш билан корхона 200 минг сўмликдан кўпроқ самара кўради.

Х. КАМОЛОВ,
Ҳамза район халқ контроли комитетининг раиси.

ИШ ПЛАНИ КЎРСАТКИЧИ

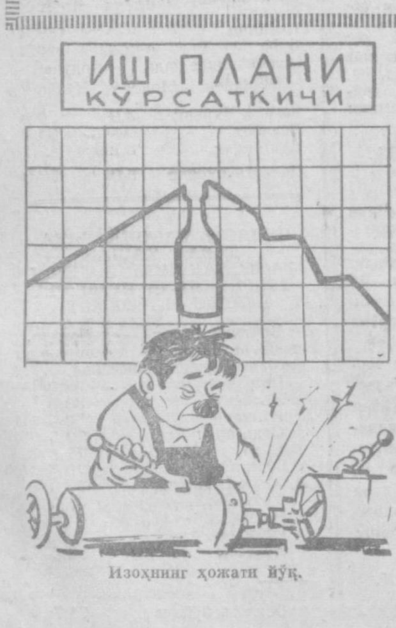

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

РАССОМ ХАЖВ ДАФТАРИДАН

— Зап соя-салқин жой бўлибдими, мулла Мамажон?

— Раис тоға, шафқат қилинг, бизни сабзавотларга эмас, пахтага ишлатинг. Бўлмаса...

А. ХОЛИҚОВ чизган расмлар.

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИНИ 50 МИНГ КИШИ БИТИРИБ ЧИҚДИ

Тошкент тўқимачилик комбинати ҳузуридаги Ўзбекистонда биринчи бўлиб ташкил этилган техника-иқтисодий билимлар халқ университетини битириб чиқувчилар имтиҳонлар чоғида ўттизта илмий тадқиқот асарларини тақдим этдилар. Бўёқ пиширувчи мастер Г. Пауткин электрон ўймакорлик автомати тўғрисида диплом ёзди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, бу автомат давлатга ҳар йили 10 минг сўмгача фойда келтиради. Инженер С. Водиев ва Л. Ежовнинг диплом ишлари ҳам тикувчи аёлларнинг меҳнатини енгиллаштиришга ёрдам беради.

Республикадаги бошқа техника-иқтисодий университетларининг тингловчилари ҳам сўнгги имтиҳонларда тадқиқот асарлари ва рефератлар тақдим этдилар. Бундай асарлар ва рефератларнинг сони 1 йил ичида икки баравардан зиёд кўпайиб, 250 тага етди.

Халқлар дўстлиги ва Пролетар интернационализми халқ университетлари ўқув йилини СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган назарий конференциялар билан тамомладилар.

Ҳозирги вақтда республикамизда ўттиз хил йўналишдаги 1.600 тадан кўпроқ халқ университетлари ишлаб турибди. Шу университетларда таълим олувчиларнинг учдан бир қисми шаҳар ва қишлоқларнинг 50 мингдан кўпроқ меҳнаткашлари шу кунларда ўқув йилини тамомладилар.

(ЎзТАГ).

Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозида ғалла ўрим-йиғими муваффақиятли якунлапаётир. Колхозчилар давлатга дон топшириш планини ошириб адо этиш учун курашаётирлар. Суратларда: 1. Ғалла ўрими пайти. 2. Илғор комбайнчилардан Т. Адамов (чапда), С. Шарипов ва М. Мажиров ўртоқлар.

Ф. Абдурасулов фотолари.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз ҳозиргача давлатга 280 тонна картошка. 500 тонна пиёз, 394 тонна помидор ва бошқа хил сабзавот топширди. Бунда Г. Тиллаев, А. Сайдалиев, С. Сиддиқов бошлиқ бригадаларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Райондаги Навоий номли колхоз миришкорлари 312 тонна сабзавот, 100 тонна картошка сотдилар. Бу икки хўжаликда давлатга маҳсулот сотиш кўрсаткичлари ортиб бормоқда.

Т. ЖЎРАЕВ.

АСАЛАРИЧИЛАРГА ҲАҚ ТЎЛАШ СИСТЕМАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленумида қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари каби асаларичилик ҳам муҳим тармоқлардан бири эканлиги кўрсатиб ўтилди. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги бешйиллик планида асаларичиликни ривожлантириш зарурлиги кўзда тутилди.

Асалнинг инсон ҳаёти учун фойдаси катта. Ҳар хил касалликларни даволашда ундан кенг фойдаланилади. Шу билан бирга асаларилар қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда ҳам катта роль ўйнайди. Ари боқиладиган зоналарда мева ва резавор ўсимликларнинг ҳосилдорлиги 50—60 процентга, беда уруғи эса 3 баравар кўпаяди, чигит ва толанинг пишиб етилиши тезлашади, сифати яхшиланади, кўсакларнинг тўкилиши камаяди. Асалариларнинг чанглатиши натижасида пахтанинг етилиши 7—9 кун тезлашади. Ундан олинган уруғ экилганда 3—4 кун олдин униб чиқади, ҳосили эса 3,5—5 центнерга ошади.

Айрим колхоз ва совхозларда асаларичилик яхши ривожланмоқда. Бунда асаларичиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш муҳим роль ўйнайди. Илғор хўжаликлар юқори ҳосил олишга эришаётган эканлар, бунинг ҳеч қандай сири йўқ: асаларичилар меҳнати тўғри уюштирилаётир.

Кейинги йилларда бир қатор колхоз ва совхозлар ҳар йили асал етиштиришдан катта даромад олмоқдалар. Бунга Тошкент областидаги 13-«Бўстонлиқ» боғдорчилик совхози, Орджоникидзе районидаги «Правда» колхози, Тошкент асаларичилик совхози ва бошқа хўжаликлар мисол бўла олади.

Орджоникидзе районидаги «Правда» колхози 1970 йилда 66,3 центнер асал етиштирган бўлса, 1971 йилда 115,4 центнер товар асал олган.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, асаларичиларни моддий рағбатлантирмасдан туриб, асаларичиликни ривожлантириб бўлмайди. Аммо, айрим колхоз ва совхозларда асалари онласи ва асал ишлаб чиқариш секин ўсмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири асаларичиликка эътибор бермаслик, асаларичиларни моддий жиҳатдан рағбатлантирмасликдир.

Кўпгина хўжаликларда асалари онлалари маълум бир асаларичиларга биркитилган эмас. Шунинг учун улар жавобгарликни тўла ҳис қилмайдилар ва уяларнинг сифатига эътибор бермайдилар. Натижада маҳсулот камайиб кетмоқда.

Меҳнатни тўғри ташкил этиш ва ҳаражат камайиши, аввало бош асаларичилар малакасига ҳам боғлиқ. Шунинг учун бош асаларичилик лавозимига ишни пухта билган, тажрибаси етарли колхозчилардан, совхоз ишчиларидан тайинламоқ керак. Меҳнатни шундай тўғри ташкил қилиб, асаларичилар меҳнатига яхши ҳақ тўлаётган колхозлар-совхозлар оз эмас. Бўстонлиқ районидаги Жданов номли, Калинин районидаги Навоий номли, Пискент районидаги Ленин номли колхозлар шулар жумласидандир. Шу билан бирга баъзи колхоз ва совхозлар борки, улар асаларичиликда меҳнатни нормалаштиришга эътибор бермайдилар. Натижада бу тармоқ ҳамон зарар келтирмоқда.

Асаларичиларга ҳақ тўлашда кўп чалкашликлар ҳам йўқ эмас. Айрим колхоз ва совхозларда бир хил меҳнатга ҳар хил ҳақ тўланади. Масалан, Орджоникидзе районидаги «Правда» колхозида бир киши-кунига 3 сўм 08 тийиндан тўланган, қўл остидаги асал ари уясидан 66,3 центнер асал олинган. Шу райондаги «Коммунист» колхозида бир киши-кунига 3 сўм 19 тийиндан ҳақ берилган, олинган ҳосил эса 0,7 центнер. Кўриниб турибдики, «Коммунист» колхози «Правда» колхозига нисбатан ҳатто бир киши-кунига ҳақ тўлаган, олинган асал эса 9,5 баробар камдир. Бунда бирхилликка риоя қилинса, чакки бўлмайди.

Шундай қилиб, моддий манфаатдорлик принципи асаларичиларнинг меҳнат унумдорлигининг ўсишига ҳам ижобий таъсир қилади.

А. НАБИЕВ,
Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, иқтисод фанлари кандидати.

МАҲАЛЛА ОҚСОҚОЛИ

Ҳаётда не-не воқеалар, не-не одамлар учрамайди, дейсиз. Бировлар эрта-кеч фақат ўз фойдасинигина ўйлайди, кўпчилик манфаати учун қўлларини совуқ сувга урмайди. Шундай одамлар борки, улар ҳаёт лаззати одамларга яхшилик қилиш, кишилар хожатини чиқаришда деб биладилар. Одамлар кўнглини овлаш, уларга яхшилик қилиш истаги билан яшайдилар. Мирвосил ака Мусаев ҳам ана шундайлардан.

Мирвосил ака маҳаллада каттанинг укаси, кичкинанинг акаси. Яхши кунида иш боши, ёмон кунида дардкаши. Маҳаллада бирор кишининг оёғига тикан кирса, унинг товони зирқирайди. Ўттиз йилдирки, сурункасига у маҳалла комитетининг секретари бўлиб ишлаб келмоқда. Уч юздан ортиқ хонадоннинг паст-баландини яхши билади.

Мирвосил аканинг ишбилармонлиги туфайли маҳаллада қанча-қанча хайрли ишлар бажарилмади, дейсиз. Кўчалар ремонтида ҳам, маҳалладаги оммавий-тарбиявий ишларда ҳам Мирвосил ака ҳиссаси, жонкуярлиги билан ўтмоқда. Маҳалла клубида тез-тез йиғилишлар, илмий-атеистик темада суҳбатлар, учрашувлар ўтказилиб турилади.

Бир куни маҳалланинг кўпни кўрган, одамохун активлари тўпланиб қолишди. Суҳбат мавзуи янгича тўй, янгича анъаналар ҳақида борди. Гап айланиб тўй-ҳашам, маъракаларда зарур бўладиган идиш-товоқ етишмаслигига келиб тақалди. Шунда Мирвосил ака ажойиб бир таклифни ўртага ташлади:

— Қачонгача идиш-товоқ қидириб қўни-қўшниларникига югуриб юрамиз. Яхшиси маҳаллада прокат ташкил қилсак, нима дейсизлар. Маҳалла бюджетида озроқ бўлса ҳам маблағимиз бор. Бу хайрли ишга ҳеч ким қаршилик кўрсатмаса керак.

Мирвосил аканинг бу таклифи ўтирганларга маъқул бўлди. Секретарь бошчилигида прокатхона ташкил қилишга киришилди. Ҳозирги кунда унинг хизматидан ҳамма хурсанд. Бу ерда ҳамма маросимлар учун зарур бўлган нарсалар етарли.

Мирвосил ака моҳир педагог ҳамдир. Ўттиз уч йилдирки, қадимда «Шамсул-урфон» номи билан машҳур бўлган, ҳозирги С. М. Киров номидаги 36-мактабда ёш авлодни коммунистик ахлоқ руҳда тарбиялаб келаяпти. Мактабда ҳам, маҳаллада ҳам ёшлар тарбияси билан алоҳида шуғулланади.

Шунинг учун ҳам пойтахтдаги «Социализм» маҳалласининг каттадан-кичиги Мирвосил аканинг номини ҳурмат билан тилга олиб, «Бизнинг ҳурматли оқсоқолимиз, маслаҳатдошимиз» дейишади. Ҳа, киши учун эл ҳурмати, ишончидан ҳам ортиқ бахт бўлиши мумкинми?

А. МИРАМИНОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ВАРШАВА, 17 июль. (ТАСС). Халқ Польшасининг миллий байрами — тикланиш кунига саноқли кунлар қолди. Бу сана 22 июлда нишонланади. Мамлакат шаҳар ва қишлоқлари байрам либосига бурканмоқда. Польша Халқ Республикаси тузилганлигининг 28 йиллигини нишонлаш юзасидан саноат корхоналари меҳнат вахтасида туришди. Ишлаб чиқариш планларини муддатидан олдин бажарганлик ва янги объектларни фойдаланишга топширганлик тўғрисидаги рапортлар республиканинг турли томонларидан келиб турибди. Мамлакат халқ хўжалиги пландан ташқари 300 минг тоннадан кўпроқ тошкўмир, ўн минг тонналаб пўлат ва прокат олди. Машинасозлик саноатининг ўзигина пландан ташқари 1,8 миллиард злотийлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Шу йилнинг биринчи ярим йилида ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу давридаги даражадан 12 процент ошиб кетди.

Тикланиш куни анъана бўйича кўрик ва якун чиқариш куни ҳисобланади. Ўтган олти ой ичида мамлакатнинг турли томонларида кўпгина янги саноат объектлари, шу жумладан Ведгошч воеводлигидаги Влоцлавик азот комбинати сингари 24 йирик корхона ишга туширилди. А. Варский номли Шчицин кемасозлик корхонаси стапелларидан бу йил ўнинчи «Радзенкув» кемаси сувга туширилди. Варшава—Жешув автомат телефон линияси фойдаланишга топширилди. Шу кунларда Польша пойтахтида спиртсиз ичимликлар тайёрлайдиган янги завод қуриб битказилди. Бу завод ҳар йили 48 миллион шиша лимонад ишлаб чиқариш қувватига эга.

Польша меҳнаткашларини шонли санага яқинлаштираётган ҳар бир кун июль ойида қуриб битказилаётган янги объектлар билан нишонланмоқда. Бу объектлар мамлакатнинг иқтисодий қудратини кўпайтиради ва 33 миллионли халқнинг бунёдкорлик меҳнатини шарафлайди.

ЛИВИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ТРИПОЛИ, 17 июль. (ТАСС). Ливия Араб Республикаси революцион қўмондонлигининг кенгаши революцион қўмондонлик кенгаши аъзоси майор Абдил Салом Желлуд бошчилигида ҳукумат тузилганлигини эълон қилди.

Янги кабинетда ички ишлар министри лавозимини майор Абдил Монейм Ал-Хуний, Ташқи ишлар министри лавозимини Мансур Рашид Кихё (у айни вақтда Ливия Араб Республикасининг БМТ ҳузуридаги доимий вакилидир), нефть министри вазифасини Иззаддин Мабрук, молия министри лавозимини Муҳаммад Ал-Зарук Рағаб, ахборот ва маданият министри лавозимини Абу Зайд Умар Горда эгаллади.

Янги ҳукумат составида бош министр А. С. Желлуд билан бирга жами 18 министр бор.

Кеча кечқурун Ливия янги ҳукуматининг аъзоси Ливия Араб Республикаси революцион қўмондонлиги кенгаши раиси М. Каддафийга қасамёд қилдилар.

ИРОҚ ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

БАҒДОД, 17 июль. (ТАСС). Бугун Ироқ халқи ўз революцион тарихидаги шонли санани — Араб Социалистик уйғониш партияси ҳокимият тепасига келганлигининг тўрт йиллигини нишонлади.

Газеталар Араб Социалистик уйғониш партиясининг фаолияти тўғрисидаги материалларни эълон қилиб, Ироқ—Совет дўстлигини ривожлантиришга бағишланган мақолаларга катта эътибор бермоқда.

«Бағдад обсервер» газетаси «империализмга, сионизм ва реакцияга қарши курашда Ироқ-Совет дўстлиги мустаҳкамланаверсин» деган сарлавҳали мақолани босиб чиқарган. Мақолада бундай дейилади. Ироқнинг СССР билан самарали ҳамкорлиги Ироқнинг сиёсий мустақиллигини мустаҳкамлади, унинг миллий экономикасини ривожлантиришга бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилди.

Араб Социалистик уйғониш партиясининг ҳокимият тепасига келганлигининг тўрт йиллиги муносабати билан бир қанча саноат корхоналарини фойдаланишга топшириш ва янги корхоналар пойдеворига ғишт қўйиш маросими бўлиб ўтди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА. Словакиядаги Требишов районининг деҳқонлари давлатга дон топшириш планини ЧССРда биринчи бўлиб бажардилар. Бу ерда омборларга 2.800 вагондан кўпроқ дон топширилди.

Шимолий ва Жанубий Моравия далаларида ғалла ўрим-йиғими давом этмоқда. Жанубий Чехия областида қишлоқ қурувчилари бугун ғаллакорларга 3 та янги катта элеватор топширдилар. Бу элеваторлар эртага янги ғалла ҳосилини қабул қила бошлайди. Уларнинг ҳар бирига 20 минг тонна буғдой сиғади.

ТЕҲРОН. Эроннинг жанубида ҳаддан ташқари жазирама бошланди. Хузистон вилоятида ҳарорат 52 даражагача кўтарилди. Кўпгина шаҳарларнинг касалхоналари офтоб уришидан зарарланган беморлар билан тўлиб-тошган.

ДАККА. Бугун Бангладеш пойтахтида Дакка журналистлар союзининг конференцияси очилди. Конференция очилишида нутқ сўзлаган бош министр Мужибур Раҳмон республика матбуотининг халқ олдида масъулияти каттадир ва матбуот манфаатларига хизмат қилиши лозим, деб таъкидлади.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия пойтахти аэродромига биринчи марта Болгария авиакомпаниясига қарашли «ТУ—154» пассажир самолёти келди. Самолёт финляндиялик туристларни Варна, Қора Денгиз соҳилига олиб кетади.

БЕРЛИН. Веймерда музикали семинар очилди. Семинарда 20 мамлакатдан келган дирижёрлар, музика ўқитувчилари ва ижрочилар қатнашмоқда. Семинардаги машғулотларни таниқли санъат арбобларидан А. Янсонс, Б. Давидович, П. Лисициан (СССР), М. Оклер (Франция) ва бошқалар олиб бормоқдалар.

ПОЛЬША Халқ Республикасида шу бешйилликда бир миллион квартира қуриб фойдаланишга топширилади. Кейинги 1980 йилга қадар бўладиган беш йилликда яна ярим миллион квартира қурилади. Турар-жой масаласини ҳал қилишда Польшага Совет Иттифоқи яқиндан ёрдам бермоқда. Суратда: Катовица районида фойдаланишга топширилган янги турар-жой бинолари.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

НОНВОЙ

Уни заводда ҳамма танийди. Зарбдор ишчи сифатида ҳурматлайди. Мана, у эгнига оқ халатини кийиб, одатдагидек ҳар бир ишчи билан алоҳида саломлашди, ишларини кўздан кечириб, тегишли маслаҳат берди. Ўзи ҳам эндигина ишга тушинган эди, бошлиқ йўқлаб қолди.

— Раҳмат, минг раҳмат, табриклайман, — деди ишлаб чиқариш бошлиғи Сиддиқ Ғиёсов уни қаршисига пешвоз чиқаркан.

Неъматжон нима гаплигига тушунолмай хайратомуз қараб турарди. Маълум бўлишича, нормасини 130-140 процентга етказиб адо этаётган уста нонвой Н. Ахмедов мусобақада ғолиб чиқиб завод маъмуриятининг Фахрий ёрлиғи ва пул мукофотини бу гал ҳам қўлга киритибди. Айниқса, у тайёрлаётган нонлар кўпчиликка маъқул бўлмоқда. Завод ишчилари бу нонга «Тошкент» номи беришди.

Смена тугади. Неъматжон катта йўлдан бораркан, ўтмишга бир назар ташлади.

...Олдинига ҳаётда ўз ўрнини тополмай анча қийналди. У қанча ўйламасин, бирор қарорга келолмади. Бир куни революция хиёбонидаги ўриндиқлардан бирига ўтирдию, чуқур ўйга толди.

— Хафароқ кўринасан, ўғлим, — қўйнига қўл солди ёнгинасида газета ўқиб ўтирган қария.

Суҳбатдоши Тошкентдаги 2-нон заводининг ишчиси Тошпўлат Қосимов экан. Суҳбат анчагача чўзилди. Ниҳоят Неъматжон:

— Бирор касб танлай олмай ҳайронман, отахон — деди.

— Касбнинг яхши-ёмони бўлмайди, — тушунтира кетди отахон, — аммо касб танлашда ҳар бир ўсмир ўз имкониятини, қобилиятини ҳисобга олиши лозим. Шундагина келгусида иши ривожга минади. Сенга маслаҳатим: ҳунар эгалла. Ҳунари бор киши ҳеч кам бўлмайди.

Неъматжон кекса ишчининг маслаҳатларига амал қилиб, ФЗУга ўқишга кирди. 1959 йилда уни муваффақиятли тамомлагач, Тошкентдаги 2-нон заводига ишга юборилди. У ерда устози Т. Қосимов ёрдамида нонвойлик касбининг сирларини ўргана бошлади. У даврда цехлар газлашмаганлиги, вентиляция системаси йўқлиги сабабли иш шароити бирмунча оғир эди. Аммо, ёш нонвой қийинчиликлардан чўчимади, сидқидилдан меҳнат қилиб, кундан кун ўз малакасини ошириб борди.

Йиллар ўтди. Бу орада заводда катта ўзгаришлар содир бўлди. Янги механизациялашган тандир цехи ишга туширилди. Цехлар газлаштирилиб, замонавий хамир қориш машиналари келтирилди. Ишчилар сони янги кадрлар ҳисобига ортди.

Шогирд устоздан ўтади, дейишади. Ҳақ гап. Буни Неъматжон мисолида кўриш мумкин: кунига нормадаги 1300 ўрнига 1500-1600 та нон тайёрланмоқда.

— Неъматжон Аҳмедов каби ишчиларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли заводимиз аҳли олти ойлик планини муддатидан олдин адо этди, — дейди план бўлимининг бошлиғи Т. Абдуллаев. — Коллективимиз пландаги 6620 тонна ўрнига 6847 тонна маҳсулот ишлаб чиқарди. 19 тонна ун тежалиб, давлатнинг 3700 сўми иқтисод қилинди.

Корхона машъали Н. Аҳмедов кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида талайгина шогирдлар тайёрлади. Абдуқаҳҳор Жалилов, Мансур Қўчқоров, Маъмура Худойбердиева кабилар шулар жумласидандир.

Ҳа ўртоқ Н. Аҳмедов ўз бахтини меҳнатдан топди. Бу бахтга у 12 йиллик ҳалол меҳнати туфайли эришди.

М. ҚАЮМОВ.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Яқинда Янгийўлдаги «Чиноз» совхоз-техникуми агрономия бўлимини 18 йигит-қиз битириб чиқди. Улар орасида Оққўрғон, Бекобод, Олмалиқ районларидан ва қардош Чимкент областидан келганлар кўп. Ўзлари яшаб-ишлаб турган жойларига ёшлар «Қишлоқ хўжалиги агрономи» деган диплом олиб кетдилар.

Пўлат Болушев, Узоқбой Очилов, Равшан Сатторова, Мирза Адирбековалар имтиҳонларни «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширдилар. Ўқитувчилардан Эргаш Султонхўжаев, Агваб Собиров, Умар Усмоновлар ўз билимларини қунт билан ўқувчиларга ўргатдилар.

Техникумни яна 200 дан ортиқ йигит-қиз битириш арафасида.

М. БОБОЕВ.

„ҒАЛАБА“ БОҒИДА

«01 ЭШИТАДИ»

«Ғалаба» маданият ва истироҳат боғи — сўлим, ҳушманзара оромгоҳ. Боғ маъмурияти меҳнаткашларнинг мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун турли оммавий-сиёсий тадбирларни амалга оширмоқда. Ўтган шанба куни ўтказилган «01 эшитади» байрами ҳам қатнашчиларда яхши таассурот қолдирди.

Бу байрам Тошкентда биринчи марта ўтказилди. Унда шаҳар саноат корхоналарининг кўнгилли ўт ўчирувчи дружиналари мусобақалашиб, ўз маҳоратларини кўрсатишди. Шундан сўнг ёнғинга қарши замонавий техника ва ускуналар намойиш қилинди. Кўнгилли ўт ўчирувчи ўсмирларнинг чиқиши ҳам зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

Тадбир охирида ёнғинга қарши мавзуда кинофильм намойиш қилинди, Киров район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари концерт қўйиб беришди.

ТАБИАТ БАЙРАМИ

Якшанба куни боғ болалар билан ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлди. Улар табиат байрамига келишган эди. Байрамни Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш ва кўкаламзорлаш жамияти ташкилотлари ва боғ дирекцияси ташкил қилди.

Боғдаги махсус ажратилган жойда турли-туман рангдор, сайроқи қушлар, нафис, камёб гуллар, уй ҳайвонлари, рангбаранг каптарлар, аквариум балиқлари ҳамда қуёнлар кўргазмаси ташкил қилинди.

Табиат байрами охирида махсус тузилган комиссия қарори билан кўргазма қатнашчилари энг яхши экспонатлари учун диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

АТТРАКЦИОНДА — КЎЧА ҚОИДАСИ

Болаларга кўча қоидаларини ўргатиш учун Гагарин номли боғда автошаҳарча ташкил қилиш планлаштирилган. Ҳозирча эса «Ғалаба» боғида 5 митти автомашина болалар ихтиёрида. Бу янги аттракционда улар машина ҳайдаб, махсус инструктор ёрдамида кўча қоидаларини ўрганадилар.

О. ҲАБИБОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Пойтахтимиз театр саҳналарида Иркутск Давлат музикали ва комедия театрининг гастроллари муваффақиятли давом этмоқда. Меҳмонларимиз репертуаридаги замонавий темадаги саҳна асарлари томошабинларга манзур бўлмоқда. Бу суратни фотомухбир А. Тўраев «Чаниталинг бўсаси» спектакли давом этаётган вақтда олган.

Спорт

ҲИСОБ — 2:1

Спасский — Фишер матчининг учинчи партияси даъвогарнинг қўли баланд ҳолда кечиктирилганлиги ҳақида илгари маълум қилган эдик. Бу ўйин душанба куни охирига етказилиши керак эди. Бироқ, жаҳон чемпиони рақибининг ёзиб қўйган 41-юришини кўргач, ўзини мағлуб деб ҳисоблади. Ҳисоб Спасский фойдасига 2:1 бўлиб қолди.

Жаҳон чемпионининг учинчи ўйиндаги муваффақиятсизлигини халқаро гроссмейстер Михаил Таль қуйидагича изоҳлайди: «Иккинчи партиядаги очко Спасскийни бирмунча кутилмаган аҳволга солиб қўйди. Албатта, Фишернинг интизомсизлиги, шубҳасиз жазоланишга лойиқ эди ва Спасский ўзига ғалаба ёзишгани учун арбитрнинг қарорини ўзгартириш ҳуқуқига эга эмасди. Худди шахматчи рақибига юришини қайтиб олишга ҳуқуқ бермаганидек Спасский ҳам иложсиз қолган эди. Мен аминманки, Спасский шу йўл билан очко олишни истамасди. Қандай бўлмасин, учинчи партияда чемпион одатдагидан бўш ўйнади, натижада кўп ўтмай Фишерга унинг учун ёқадиган позицияни бериб қўйди.

Балки, Спасскийнинг ўйини умуман қовушмагандир. У ҳолда бундай муваффақиятсизлик мусобақа бошида юз берганлиги яхши. Негаки, ҳали олдинда камчиликларни йўқотиш учун имкониятлар кўп».

ТОШКЕНТЛИК ШАХМАТЧИЛАР ФИНАЛДА

Мамлакатнинг тўртта шаҳрида аёллар ўртасида шахмат бўйича Совет Иттифоқи чемпионатининг ярим финал мусобақалари бўлди. Унда тошкентлик Валентина Борисенко, Алла Мкртчян, Лариса Пинчук қатнашдилар. Жданов шаҳрида бўлган ярим финалда тошкентлик спартакчи, спорт мастери А. Мкртчян муваффақиятли ўйнади. У битта ҳам учрашувни мағлубиятсиз ўтказиб, саккиз ярим очко тўплади ва финалга йўлланма олди. Тошкентлик халқаро мастер В. Борисенко ҳам шундай ютуқни қўлга киритди. У Клайпеда шаҳрида бўлган мусобақада учинчи ўринни олди. Энди бу икки шахматчимиз Ереван шаҳрида бўладиган мамлакат биринчилигининг финал ўйинларида чемпионлик учун курашадилар.

СУЗИШ ЙЎЛКАЛАРИДА

Тошкентда уч кун мобайнида сузиш бўйича республика шахсий чемпионати ўтказилди. Унда Тошкент шаҳри ва области, Андижон ва Бухородан 170 га яқин спортчи қатнашди. Мусобақалар давомида ҳамшаҳарларимиздан беш киши биринчи бор СССР спорт мастери нормативини бажардилар. Тошкентлик «Локомотив» жамиятининг аъзоси Ирина Логинова, 200 метрга брасс услубида сузишда 2 минут 55,3 секунд натижа кўрсатди. «Меҳнат» вакили В. Руднев 1500 метрга эркин услубда сузиб, 18 минут 22,5 секундда келди. Шу масофани В. Попов (Армия спорт клуби) 18 минут 22,8 секундда сузиб ўтди. «Локомотив» жамияти аъзоси Г. Забродин 400 метрга комплекс сузишда, «Меҳнат резервлари» вакили В. Карташов 100 метрга баттерфляй услубида сузишда спорт мастери даражасида қатнашдилар.

Қизлар ўртасида Наташа Афонина (Тошкент, «Меҳнат») 100 метрга 1 минут 03,9 секундда келиб, Ўзбекистоннинг янги рекордини қўйди. Энди республикамизнинг кучли сузувчилари Тбилисида бўладиган мамлакат чемпионатида иштирок этадилар. Бу мусобақа 1—6 августда бўлади.

ФАХРЛИ НОМ

Ёшлар ўртасида эркин курашдан Европа чемпионатида эришган катта муваффақиятлари учун тошкентлик полвон Энвер Абдураҳмоновга халқаро классли СССР спорт мастери фахрий номи берилди. Маълумки, тошкентлик динамочи яқинда Югославияда бўлган чемпионатда қитъа чемпиони олтин медалини олган эди.

ТАБИАТ ОЛАМИДА

НАФОСАТ ГУЛИ

Буюк рус композитори П. И. Чайковский баъзида шеърлар ҳам ёзиб турган. Шулардан бири марваридгулга аталган: «Марваридгул, нега нигоҳимни бунчалик ўзингга тортасан? Сендан ҳам ҳашамли, бўлиқ гуллар бор, уларнинг ранги сержилва, жимжимадор ўзи, аммо сенинг сирли нафосатингни уларда тополмайман».

Дарҳақиқат, шундай эрта баҳордан ўзининг камтарин чиройи, хушбўй иси билан диққатингизни ўзига тортади марваридгул. Булбул ҳам биринчи баҳор қўшиғини шу гулга бағишлайди. Кумушранг марварид шодалари шабадада аста тебраниб, ис тарқатганида ундан хушрўй гулни учратмагандек бўласиз. Кўпгина халқлар ўрмон ялангликларида, тепаликларда ўсадиган марваридгулни қадимдан баҳор тимсоли, деб билганлар. Бизнинг ўлкамизда у одатда кўклам гуллари билан кетма-кет очилади, гарчи кўп учрамаса-да, гул шайдолари томонидан эъзозланади.

Қадимдан бу гул Европада баҳор символи бўлиб, у ерлик халқларнинг оммавий баҳор байрамлари марваридгулсиз ўтмаган. Францияда айниқса уни жуда хуш кўришади. Ҳар йили май ойининг биринчи якшанба куни Марваридгул байрами саналади. Байрам арафасида юзлаб оилалар ўрмонга бориб, марваридгулни иложи борича кўпроқ олиб келишга ҳаракат қиладилар. Уйларига келиб, у билан деразалар, байрам столлари айвонларни безайдилар. Қизлар марваридгулни кўйлакларига тақиб, байрамга чиқадилар. Йигитлар уни бирор қизга совға қилганларида бу орадаги меҳр-муҳаббат рамзи саналган.

Марваридгулнинг дориворлик ҳусусиятлари ҳам қадимдан маълум бўлган. Нафас қисилганда, юрак тез урганида ёки кўз оғриганида у айниқса қўл келган. Масалан, унинг баргларини қуритиб янчиб, шамоллаш пайтида ҳидлаганлар. Ўсимлик сувини эса қизлар юз қизартирувчи восита сифатида қўллаганлар. Ҳозир ҳам айниқса Россия томонларда марваридгул фақат дори-дармон хомашёси саналиб, махсус кишилар томонидан йиғилади. Гулнинг барги ҳам, ўзи ҳам қуритилиб, турли дорилар тайёрланади. Парфюмерия ходимлари эса янги очилган гулларнинг шарбатини олиб, атир ишлаб чиқаришда ишлатиладиган эфир мойи оладилар.

Марваридгулнинг турли касалликларни даъволашдаги хусусиятларидан ўтган асрдан бошлаб кенг қўлланила бошланган. 1881 йилда олим Богоявленский «Марваридгулнинг юракка фармакологик ва клиник таъсири» мавзуида диссертация ёқлайди. Шундан сўнг энг йирик терапевт врач С. П. Боткин ўз клиникасида юрак касалликларини даволашда марваридгулдан фойдаланган. Юрак глизоидлари деб аталадиган модда машҳур строфантини эслатади. Конваллятоксин деб аталувчи дори эса тез юракка таъсир қилувчи препаратлардан бири бўлиб, фармацевтика саноати томонидан кўплаб тайёрланади. Ҳар йили фабрика ва заводларга икки юз минг топнагача марваридгул барги ва гуллари топширилади. Мутахассислар фикрича, бу гулнинг дориворлик хусусиятлари бундан ҳам кўп бўлиб, уларни тадқиқ қилиш талаб этилади.

Марваридгулнинг умуман табиатнинг ҳар бир каттами кичикми неъмати каби, ана шундай ўзига хослиги бор. Табиат неъматлари қанчалик қадрланса, инсон шунчалик наф кўраверади. Табиат нафақат фойда манбаи, балки битмас-туганмас нафосат макони ҳамдир.

Илҳом СУЛТОНОВ.

ҚУЙИ ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ҲАМИША ОЛДИНДА

Бирон бир район мусобақаси йўқки, унда Свердлов номли колхоз спортчилари иштирок этмаган бўлсин. Ҳар сафар ҳам уларнинг номлари ғолиблар қатори эслаб ўтилади. Мисол учун яқинда бўлган волейбол бўйича район кубоги мусобақаларини олайлик.

Район «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти маҳаллий қизлардан физкультурачилар сафини кенгайтириш учун волейбол бўйича махсус соврин таъсис этган эди. Фахрли мукофот учун физкультура коллективларининг 10 та командаси қатнашди. Бу мусобақада Свердлов номли колхоз командаси ғолиб чиқди.

Ёки яна бир мисол. Яқинда районда футбол бўйича кубок мусобақалари ниҳоясига етди. Унда жуда кўп командалар куч синашди. Бу турнир ҳам свердловчилар ютуғи билан тугади.

Хўжалик спортчилари муваффақиятининг сири нимада? Бу саволга жавоб бериш учун колхозда физкультурага қандай муносабатда бўлинаётганлиги билан танишиш ўринлидир.

Ям-яшил футбол майдони атрофлари енгил атлетика йўлкалари билан ўралган. Волейбол ва баскетбол майдончалари ҳам шу ерда. Свердлов номли колхознинг ёзги спорт комплексидан ташқари иккита қишки спорт зали ҳам бор.

Бу база районда энг яхши ҳисобланади. Пискент райони бўйича турли мусобақалар шу ерда ўтказилади. Район мусобақаларидан бошқа вақтларда у артель аъзоларининг ихтиёрида бўлади. Футбол, волейбол, енгил атлетика колхозчилар ўртасида кенг тарқалган. Секциялардаги машғулотларга жамоатчи тренерлар бошчилик қилишади. Уларнинг кўплари ҳамқишлоқлар ҳурматини қозонишган. Мактаб ҳарбий раҳбари Эсонбой Омонқулов полвонлар билан машғулотлар олиб боради, тракторчи Аҳмад Шарипов футбол командасининг капитани ва тренери, ўқитувчи Салим Ғуломов волейбол бўйича тренер. У Тошкент физкультура институтини сиртдан тамомлаяпти.

Колхоз правлениеси хўжаликда спортни ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Спорт тадбирлари календари одатда правлениеда кўриб чиқилади. Айни чоқда спорт жиҳозлари сотиб олиш масалалари ҳам баҳамжиҳат ҳал қилинади. Ҳар йили мана шу мақсадлар учун минг сўмдан ортиқ маблағ ажратилади.

Жуда яхши спорт базаси ва машғулотларни ўтказиш учун яратилган шароит колхозчиларнинг спорт билан мунтазам шуғулланиши учун имконият бермоқда. Ҳозир физкультура коллективи ўз сафларида 217 кишини бирлаштирган. Бунда физкультура методисти Абдунаим Азимовнинг хизмати катта.

Мана шуларнинг ҳаммаси Свердлов номли колхоз спортчиларига мусобақаларда ғалаба устига ғалаба келтирмоқда. Бу ерда ўринбосарлар тайёрлашни ҳам эсдан чиқазишмаган. Ломоносов номли мактаб маҳоратли спортчилар етиштиришда шуҳрат қозонмоқда. Мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси Салим Ғуломов раҳбарлигида йигит ва қизлар мактабни тугатиш билан бирга спортнинг бир неча турларидан разрядлар ҳам олмоқдалар.

Юқорида айтганимиздек колхоз волейболчи қизлари командаси район кубогини қўлга киритди. Бу команда Салим Ғуломов шогирдларидан тузилган эди. Ўқувчи қизлар жуда яхши ўйин кўрсатишди. Команда капитани, тўққизинчи синф ўқувчиси Ҳалима Холматова эса турнирнинг энг яхши волейболчиси деб топилди. Равшанки, мактабни тугатиб колхозда меҳнат фаолиятини бошлаган ёшлар спортни унутишмайди. Чунки, у кундалик режимга айланаётган машғулот бўлиб қолади.

А. ТОШКАНБОЕВ.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

МАҲАЛЛАДА САЛОМАТЛИК КУНИ

Октябрь районидаги Микоян номли маҳаллада саломатлик кунига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Кечани район соғлиқни сақлаш бўлими уюштирди.

Маҳалла комитетининг раиси Х. Шахобиддиновнинг кириш сўзидан сўнг қулоқ, томоқ, бурун касалликлари мутахассиси, доцент О. Ғаниев, тери касалликлари врачи С. Каримов, хирург Т. Розиқов, фтизиатор врач, медицина фанлари кандидати Э. Содиқовлар турли касалликлар ва уларнинг олдини олиш тўғрисида суҳбат ўтказдилар.

Шундан сўнг медицина ходимлари кишиларни қизиқтирган саволларга мазмунли жавоб бердилар. Саломатлик куни қатнашчиларда катта таассурот қолдирди.

Ш. ТЎЛАГАНОВА

ФАРЗАНДЛАР УЧУН

Чирчиқдаги болалар поликлиникаси кейинги пайтларда эҳтиёжга жавоб беролмай қолган эди. Куни кеча поликлиника икки қаватли янги бинога кўчиб ўтди.

Янги поликлиникада ҳамма шарт-шароитлар мавжуд. 27 та кабинет замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Медицина ходимлари сони аввалгига нисбатан 23 кишига ошди.

Бу, пойтахт областдаги энг яхши поликлиникалардан бири бўлиб қолди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ЧИМЁН — ХУМСОН — ТОШКЕНТ ДЕНГИЗИ

Дам олиш кунларининг кўнгилли ўтиши бутун ҳафта давомида меҳнат унумдорлигига самарали таъсир кўрсатади, кайфиятни яхшилайди. Шунинг учун кўпгина корхоналардаги каби «Юлдуз» фирмасида ҳам икки дам олиш кунининг мазмунли ўтишига ҳаракат қилинмоқда.

Ҳар шанба, якшанбада фирма олдидан юмшоқ ўринли катта автобуслар шаҳардан ташқарига йўл олади. Табиат ошиқлари бўлган ишчи ва хизматчилардан ҳар гал 50—60 киши хушманзара жойларда ҳордиқ чиқариб қайтяпти. Ҳозиргача коллектив аъзоларидан юзлаб киши Хумсон, Чимён тоғ бағирларида, ҳамда Тошкент денгизида мириқиб дам олиб келишди.

Ҳ. РУЗИМАТОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

БИР КОЛХОЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАММОМ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхоз правлениеси ва партия ташкилоти каноп ва пахтадан йилдан-йил ҳосилдорликни оширмоқда. Шу туфайли колхоз обод бўлиб боряпти. Яқинда колхоз марказида бирйўла 100 кишига хизмат қила оладиган ҳаммом ишга туширилди. Бинонинг иккинчи қаватида чойхона, 20 ўринли меҳмонхона жойлашган.

Колхознинг «Пахтаобод», «Чақмоқ» участкаларида аҳолини тоза сув билан таъминлаш йўлга қўйилди. Водопровод «Қизил Шарқ», «Болта» участкаларига ҳам ўтказилмоқда.

ЯНГИ МАГАЗИН

Колхознинг «Чақмоқ» участкасида янги магазин ишга туширилди. Бу магазинда коммунист Х. Рисбоева, комсомоллардан М. Бўрибоева, А. Рисбоевлар харидорларга ҳалол хизмат қилмоқдалар. Шунингдек «Қизил Шарқ» участкасида кутубхона, сартарошхона қурилиб ишга туширилди.

МАКТАБ КЕНГАЙТИРИЛДИ

Колхознинг Қизил шарқ участкасида жойлашган Муқимий номли мактаб кенгайтирилиб, яна 6 та синф хонаси қурилиши тугалланди. Колхоз правлениесининг бу ишидан ўқувчилар хурсанд.

Ш. ТЎНҒАТОВ.

МАГАЗИНДА БАЛИҚ ВИСТАВКАСИ

Суратда: (чапдан ўнгга) магазин мудирининг ўринбосари Ш. Шораҳмедов, магазин мудири А. Е. Боскакова ва сотувчи Б. Одилов ўртоқлар.

Тошкентдаги Ленин район пишчеторгига қарашли 7-гўшт магазини ходимлари балиқ маҳсулоти сотишни кенг йўлга қўйишди. Яқинда коллектив ташаббуси билан балиқ виставкаси ташкил этилди. Виставкага 10 хилдан ортиқ океан балиқлари қўйилди.

Шаҳримиздаги Госпиталь бозорида жойлашган бу магазин эрталабдан харидорлар билан гавжум. Харидор ўзи истаган балиқдан ёки балиқ консервасидан харид қилиши мумкин. Сотувчилар харидорларнинг талаб ва истаклари асосида иш юритишга ҳаракат қиладилар.

Виставкада балиқдан тайёрланган бир қанча таомлар ҳам намойиш этилди. Бу таомлар хушхўр хек, ставрида, аргентина каби балиқлардан тайёрланган. Маълумки, балиқда инсон организми учун зарур бўлган моддалар кўп. Шу сабабли аҳолининг балиққа бўлган эҳтиёжи ортиб боряпти. Буни яхши билган магазин ходимлари балиқ савдосига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Магазиннинг ойлик, квартал планлари ошириб бажариляпти.

Магазинда тажрибали, ўз ишининг моҳирлари бўлган малакали сотувчилар бор. Александра Ефимовна Боскакова 23 йилдан бери савдо соҳасида ишлайди, ҳозир у магазинга мудирлик қилмоқда. Кўп йиллик хизматлари учун Боскакова «Савдо аълочиси» унвонига сазовор бўлди. Ҳамма харидорлар Шорасул Шораҳмедовнинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Балиқ виставкаси ҳам унинг таклифи билан ташкил этилган эди.

Магазин ходимларининг асосий қисмини ўрта ва олий маълумотли кишилар ташкил этади. Улардан бири балиқ бўлимининг бошлиғи Расул Муҳаммедовдир. У «Шавкатли меҳнати учун» медалининг кавалери. Б. Обидов, А. Султонов, Э. Галилов, М. Авачина, Ш. Толипов, Ҳ. Мўминжонов, С. Раззоқов каби ширинсухан, меҳнаткаш сотувчилар билан ҳам коллектив фахрланади.

Магазин ходимлари бир неча бор Тошкент шаҳар савдо бошқармаси ва бошқа юқори ташкилотларнинг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган. Улар ҳозир йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилишяпти.

Т. НОШИРОВ.

Суратда: балиқдан тайёрланган таомлар.
Автор фотолари.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — «Яшил ҳалқачалар» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

12.30 дан — Москва кўрсатади.

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.00 — Ўқувчилар учун. «Баралла янгра, пионер горни», 18.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим», 19.20 — Рангли телевидение. «Мирмаҳмуд УСМОНОВ ва унинг юзта шогирди» (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 19.40 — «Ахборот» информацион программаси.

Ўзбек тилида: 20.30 — «Ахборот» информацион программаси. 20.45 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Олмаотада бўладиган конференцияси олдидан. «ИККИ ҚИТЪА ОВОЗИ», 21.05 — Томошабинларга балет ҳақида (6-кўрсатув), 22.30 — «Муҳаббат ШАМАЕВА куйлайди» (фильм-концерт), 22.55 — Совет кино санъати усталари. РОМАН КАРМЕН.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

24.00 — Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР биринчилиги, «ТОРПЕДО» (Москва) — «ДИНАМО» (Киев). Ўйиннинг иккинчи ярми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.00 — «Раҳмат, доктор» (ҳужжатли фильм).

22.15 — Реклама ва эълонлар.

22.30 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Республикам биографияси». «Шаҳдам қадамлар билан» (ҳужжатли фильмнинг 3-серияси), 20.45 — «КамАЗ» қурилиши» (телефильм рус тилида). 21.00 — «Кумуш тренер» (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Жонон йигит — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 5.30 ва кеч 9.30 минутларда).

Шафтоли гули — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 3.30 ва кеч 7.30 минутларда).

Аёл ҳаётидаги эркаклар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Локис — «КУКЧА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Телеграмма — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Прерия — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Шафтоли гули — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сен, мен ва кичик Париж — «ХИВА».

ОҲАНГАРОНДАГИ «САНТЕХЛИТ» ЗАВОДИГА

машинасозлик заводлари механизациялаш ва автоматлаштириш бўлимларида ишлаш тажрибасига эга бўлган, ҳамда совуқ штамповка қилувчи ва чуқур тортиб олувчи штампларни лойиҳалаш билан таниш бўлган инженер-конструкторлар

КЕРАК

Қабул қилинганлар 3 ой мобайнида турар-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес. Оҳангарон шаҳри, «Сантехлит» заводи.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786 Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34045. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30259 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—04329. ИНДЕКС 64697. Б. 1796.